

Xosé Antonio López Teixeira

SUB Hamburg

A/564519

**A formación do
Reino de Galiza
(711-910)**

Editorial Toxosoutos

SERIE TRIVIUM

2010

Índice xeral

Acotación	5
Contido	7
Datos cronolóxicos e series dinásticas.....	9
I. Breve aproximación histórica	13
II. As orixes e o problema da continuidade histórica na monarquía galaico-ástur á luz da historiografía tradicional.....	19
III. A cuestión das orixes e a sucesión ao trono na moderna historiografía	27
1. A “monarquía electiva” e a “tese das dúas liñaxes” en Sánchez Albornoz.....	28
2. As “prácticas matrilineais” e a “tese das dúas liñaxes” en A. Barbero e M. Vigil.....	29
IV. A ideoloxía política do neogoticismo. A entrada en escena da nobreza galega.....	35
1. A ideoloxía política do <i>neogoticismo</i>	36
2. Onde a fantasma da nobreza rodriguista?.....	39
3. A entrada en escena da nobreza galega	42
V. Series e liñaxes nos séculos VIII e IX. Cara a unha nova interpretación das orixes.....	49
VI. O núcleo inicial. Os primeiros caudillos: de D. Paio a Froilán I (711-768).....	57
1. O núcleo inicial	57
2. Os primeiros caudillos.....	61
2. 1. Don Paio (711-737)	62
2.1.1 Un caudillo de rancio avoengo?	62
2.1.2 A rebelión de D. Paio	65
2. 2. Fávila (737-739)	67
2. 3. Afonso I o Católico (739-757)	67

2.3.1. Un acceso ao trono controvertido	67
2.3.2. Os inicios da expansión territorial	68
2. 4. Froilán I (757-768)	70
2.4.1. As revoltas contra Froilán	70
2.4.2. Unha sucesión problemática	72
VII. “Usurpadores” e “tiranos”: de Aurelio a Vermudo I (768-791)	75
1. Esquema interpretativo	75
2. Unha nova forma de acceso: os reis “usurpadores”	80
2.1. Aurelio (768-774)	81
2.2. Silo (774-783)	83
2.3. Mauregato (783-788)	85
2.4. Vermudo I o Diácono (788-791)	87
VIII. Un monarca de transición: Afonso II o Casto (791-842)	91
1. Un difícil acceso ao trono	91
2. A transcendencia deste monarca para Galiza	92
3. Afonso II e a tumba Apostólica	95
IX. O fenómeno xacobeo no proceso de identificación política dos galegos coa moñarquía galaico-ástur	99
1. A vinculación de Santiago con Galiza	100
2. O <i>Breviarium Apostolorum</i>	102
3. Importancia das fontes canónicas: os <i>Evanxeos</i> e os <i>Feitos dos Apóstolos</i>	104
4. A nación das primeiras fontes. Unha orixe sueva do <i>Breviarium</i> ?	105
5. Os comezos do culto ao apóstolo Santiago	108
6. Os alicerces teóricos e políticos	110
7. A descuberta/invenção do sartego compostelán	113
8. ¿Santiago?, ¿Prisciliano?	116
9. As primeiras referencias escritas	121
X. A dinastía dos Ramírez: Ramiro I, Ordoño I e Afonso III (850-910)	123
1. O rei Ramiro I (842-850)	124
1.1. A “usurpación” de D. Ramiro	124
1.2. Unha dinastía de orixe galega	126
2. O rei Ordoño I (850-866)	127
3. Afonso III o Magno (866-910)	130
3.1. A usurpación de Froilán Vermúdez	130
3.2. Un programa cultural de tradición neogótica	131
3.3. A expansión territorial	133

3.4. A singularidade do espazo galego	135
XI. A descrición do reino de Galiza. Nas orixes dun país.....	139
1. Os límites territoriais do <i>Regnum Christianorum</i> . O nome do reino, dos reis e dos habitantes do reino.....	140
2. O lento proceso de territorialización da monarquía	146
3. Un exemplo temperán de territorialización dun reino en Europa, o <i>Galliciense Regnum</i> dos suevos.....	149
4. A idea imperial.....	150
XII. A segunda grande vaga expansiva do reino galaico-ástur: Ramiro I, Ordoño I e Afonso III.....	155
1. O binomio desertar-repoboar como aparello explicativo da evolución política do reino que empeza	155
2. A “tese despobacionista”	157
3. As revoltas nobiliarias contra Afonso III: unha posible interpretación	159
4. O protagonismo dunha elite de rancio avoengo.....	161
5. A empresa de restauración territorial da monarquía.....	165
5.1. As “restatracións” de Ordoño I	167
5.2. As “restauracións” de Afonso III	168
6. A reorganización territorial: as <i>villae</i> e os condados	170
Fontes e bibliografía	173